




Підготувала: Гребіник Г.І.



Освіта в Білорусії - навчання і виховання в інтересах людини, суспільства, держави, спрямовані на засвоєння знань, умінь, навичок, формування гармонійної особистості

# Історія розвитку спеціальної та масової освіти в Білорусії

У ХІХ столітті в Російській імперії була створена єдина система державних навчальних закладів, що складається з 4 типів навчальних закладів: парафіяльні, повітові, гімназії та університети. Російський уряд всіляко намагався русифікувати освіту, припиняючи викладання в школах білоруською та польською мовами

В ході численних, непослідовних реформ освіти в БССР склалася основа системи вищої освіти, яка існує і сьогодні



## Періоди розвитку спеціальної освіти у Білорусії

*Перший період* - кінець X століття - 1888. Початком періоду є час християнізації Київської Русі, до складу якої входили білоруські землі. Кінець періоду пов'язаний з відкриттям першого закладу освіти для осіб з ОПФР.

*Третій період* - 1926-1991 роки. Даний період у розвитку системи спеціальної освіти Білорусії характеризується переходом від усвідомлення необхідності навчання глухих, сліпих, осіб з порушеннями інтелекту, що заїкаються до усвідомлення необхідності навчання всіх категорій дітей з порушеннями розвитку, організації диференційованого навчання.

*Другий період* - 1888-1926 роки. Початок періоду характеризується усвідомленням доцільності навчання дітей з сенсорними порушеннями, відкриттям перших закладів освіти для глухонімих та дітей із заїканням, для глухонімих, для сліпих .

*Четвертий період* - 1991 рік . Сучасний період у розвитку системи спеціальної освіти Білорусії, провідною тенденцією якого є інтеграція.

## Законодавчий рівень забезпечення особам з обмеженими психофізичними можливостями освіти



- У Республіці Білорусь проживають 126 785 дітей з особливостями психофізичного розвитку у віці від 0 до 18 років, що становить 7,14 відсотка від загальної чисельності дітей в республіці. Кількість дітей з особливостями психофізичного розвитку зростає (у 2009 році в республіці проживали 122 137 дітей з особливостями психофізичного розвитку)



- Одним із пріоритетів спеціальної освіти є формування системи ранньої комплексної допомоги. Щорічно ранньою комплексною допомогою в центрах корекційно-розвивального навчання та реабілітації охоплено понад 1000 дітей з особливостями психофізичного розвитку).

## Сучасна дошкільна та шкільна (спеціальна і масова) освітня система Білорусії

- У структуру дошкільної освіти входить мережа дошкільних закладів, які розрізняються за типами і профілем роботи з дітьми. У республіці для дітей до 6 років існують такі типи дошкільних установ, як ясла, ясла-садок, дитячий сад, дитячий садок-школа.
- Спеціальна освіта в Республіці Білорусь є невід'ємною частиною освітньої системи, спрямованої на навчання і виховання осіб з особливостями психофізичного розвитку, а також на підготовку їх до трудової діяльності, сімейного життя, соціалізацію та інтеграцію в суспільство.
- На рівні дошкільної освіти в республіці працює 48 спеціальних дошкільних установ, 1124 пунктів корекційно-педагогічної допомоги, 376 інтегрованих груп. Відповідно до запитів батьків кількість інтегрованих груп у закладах дошкільної освіти республіки з 2004 року на даний час збільшилася в два рази.



- Середня освіта - наступний етап в отриманні освіти в Республіці Білорусь. Отримати її можна в загальноосвітніх школах та гімназіях. Навчання на цьому рівні починається з 6 років.
- На рівні спеціальної загальної середньої освіти у 2010/2011 навчальному році працює 63 спеціальні загальноосвітні та допоміжні школи та школи-інтернати. За останні п'ять років кількість спеціальних шкіл та шкіл-інтернатів скоротилося на 21%. Збережена мережа шкіл та шкіл-інтернатів дозволяє забезпечити спеціальною освітою всі категорії дітей з особливостями психофізичного розвитку.





# Спеціальні школи та спеціалізовані інтегровані установи

- У 1995 р в Білорусі були закладені законодавчо-нормативні основи інтегрованого навчання. При цьому не тільки декларувалися масовість, всезагальність, мобільність спеціальної освіти, право батьків на вибір форми його отримання, а й конкретизувалися організаційні положення, механізми освітньої інтеграції. Сьогодні можна з повною підставою зробити висновок, що успіх розвитку інтегрованого навчання в чому визначений правильними установками, передбаченими нормативами комплектування класів і адекватної оплатою праці учасників навчального процесу.




*Формами інтегрованого навчання, закріпленими в нормативних документах, є:*

спеціальні  
класи при  
загальноосвіт  
ніх школах

класи  
інтегрованого  
(спільного)  
навчання

корекційно-  
педагогічне  
консультуванн  
я



*Інтегроване навчання розглядається як двосторонній процес:*

дитина з особливостями психофізичного розвитку готується до спільного навчання зі здоровими однолітками, адаптується до освітнього простору звичайної школи

школа пристосовується до дітей з відхиленнями у розвитку, вживає заходів до задоволення їхніх потреб


## Позитивний вплив інтегрованого навчання установ загальної і спеціальної освіти

- На інтегрованому навчанні позитивно позначається взаємодія установ загальної і спеціальної освіти. Спеціальна школа позбавляється від закритості, ізоляції, може надати методичну допомогу і поділитися досвідом трудової підготовки учнів.
- Школа загального типу вчиться швидко і правильно діагностувати відхилення у психофізичному розвитку учня і встановлювати на цій основі його особливі освітні потреби. Навчальним закладам ще належить навчитися освітній взаємодії, так як інтегроване навчання не означає однаковості, перенесення досягнень одного типу установи в іншу. Досвід трансформується з урахуванням нових реалій і завдань

# Вдосконалення системи спеціальної освіти у Білорусії

- З метою навчально-методичного забезпечення фахової освіти з 2006 по 2010 рік видано 375 найменувань навчальної літератури для різних категорій дітей з особливостями психофізичного розвитку, щорічно видаються навчальні посібники на основі рельєфно-крапкового шрифту Брайля.
- Ведеться робота з розробки та впровадження спеціалізованих інформаційно-комунікаційних технологій (далі - ІКТ). Створено сайт управління спеціальної освіти Міністерства освіти Республіки Білорусь [asabliva.by](http://asabliva.by), який активно відвідується фахівцями, батьками, особами з особливостями психофізичного розвитку.
- У системі професійно-технічної освіти особи з особливостями розвитку навчаються в 67 закладах професійно-технічної освіти: функціонує 9 центрів професійної та соціальної реабілітації, 148 спеціальних груп та 31 група інтегрованого навчання. Мережа установ, в яких можуть отримувати професійно-технічну освіту особи з особливостями психофізичного розвитку, розширюється.





Зміни, що відбуваються в системі спеціальної освіти, мають не тільки локальне значення, яке стосується дітей з особливостями психофізичного розвитку. Вони впливають на формування світогляду, менталітету суспільства, духовно-морального потенціалу нації.





**Дякую за увагу!**